

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

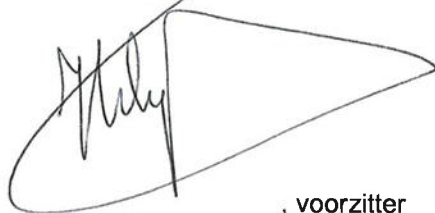
Assen, 3 maart 2020
Ons kenmerk 10/5.1/2020000390
Behandeld door de heer G.C. van Geffen (0592) 36 55 80
Onderwerp: 4e Kwartaalrapportage 2019 Groningen Airport Eelde
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

In het kader van de sturing op verbonden partijen is eind 2014 met uw Staten de afspraak gemaakt dat u van alle verbonden partijen in de exploitatiefase het jaarverslag ontvangt. In lijn met deze afspraak ontvangt u, na de eerder toegezonden 1^e Kwartaalrapportage 2019, het Halfjaarbericht 2019 en de 3^e Kwartaalrapportage 2019, nu ook de 4e Kwartaalrapportage 2019 van Groningen Airport Eelde. Wij sturen u deze rapportage toe om u te informeren over de commerciële en financiële stand van zaken van Groningen Airport Eelde NV.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Bijlage GAE-rapportage 4e kwartaal 2019
mb/coll.

GRONINGEN AIRPORT EELDE

Aan Aandeelhouders Groningen Airport Eelde NV

CC Raad van Commissarissen

Datum 21 februari 2020

Onderwerp Resultaten Groningen Airport Eelde vierde kwartaal 2019

Geachte Bestuurders,

Door middel van dit schrijven brengen wij u graag op de hoogte van de commerciële en financiële ontwikkelingen van Groningen Airport Eelde NV (GAE) over het jaar 2019. De genoemde cijfers betreffen voorlopige cijfers die nog door de accountant moeten worden gecontroleerd. Het uiteindelijke resultaat dat opgenomen wordt in de jaarrekening, kan derhalve nog afwijken van de genoemde cijfers.

Gedurende 2019 werden in totaal 186.988 passagiers vervoerd, 10% minder dan de prognose van 208.000. Het aantal vliegbewegingen bedroeg 31.931, 1% hoger dan verwacht. Het financieel resultaat over 2019 bedroeg € 255.551 negatief bij een omzet van € 4,9 mln. Het resultaat was € 20.551 slechter dan begroot. Navolgend worden de commerciële en financiële resultaten over de 2019 nader toegelicht.

Commercieel

De typische charterbestemmingen deden het in 2019 uitstekend in zowel de winter als de zomer: de passagiersaantallen kwamen op 1% tot 4% boven de prognose uit. Het aantal passagiers naar de Kanaaleilanden, een nieuwe bestemming van SunAir die was uitverkocht, kwam zelfs 22% boven de verwachting uit. In het vierde kwartaal werden Tenerife en Lanzarote echter als typische winterbestemmingen gemist. Deze bestemmingen werd, in tegenstelling tot de verwachting, door Transavia teruggetrokken, waardoor het aantal charterpassagiers terug liep ten opzichte van de prognose. Uiteindelijk bleef het aantal charterpassagiers over 2019, daardoor 2% achter bij de prognose.

De vakantiemarkt werd in het laatste kwartaal opgeschud door het faillissement van Thomas Cook. Deze Engelse touroperator, vooral bekend onder het Neckermann-label, heeft uiteindelijk geen doorstart weten te bereiken. Op de vluchten van Transavia en TuiFly vanaf Groningen Airport Eelde werden veel stoelen gegarandeerd verkocht door Thomas Cook. De wintervluchten naar Gran Canaria deden het in het vierde kwartaal uiteindelijk erg goed, met een bezettingsgraad van meer dan 95%, en de zorg die daarover leefde omdat veel stoelen van Thomas Cook door de markt geabsorbeerd en herverdeeld moesten worden, bleek daarmee achteraf onterecht.

De vlucht naar Londen Southend, sinds het voorjaar van 2019 aangevuld met de vlucht naar Kopenhagen, vormde de belangrijkste lijnbestemming. Deze bestemmingen deden het in termen van passagiersaantallen 29% slechter dan de ambitieuze doelstelling, vooral door het aanpassen van de frequentie van de vlucht naar Londen door de luchtvaartmaatschappij. De luchthaven van Southend, die in handen is van de Stobart Group en Flybe inzet voor de vlucht naar Groningen Airport Eelde, is nog altijd in ontwikkeling. Mede door de Brexit hebben Britse luchtvaartmaatschappijen het moeilijk. Onlangs is Flybe nog gered door de Stobart Group en de Britse overheid, waar eerder BMI haar activiteiten moest staken.

Het aantal passagiers op transit en overige vluchten lag met 16.000 passagiers vrijwel op het verwachte niveau. In 2018 is een trend ingezet waarbij incidentele vluchten en korte series (charters) die niet meer op andere Nederlandse luchthavens terecht kunnen, van Groningen Airport Eelde gebruik maken. In dat kader werden in de zomer van 2019 drie zogenaamde wide-body toestellen en meerdere korte series van Helvetic en Aegean afgehandeld. Daarnaast werden steeds meer testvluchten door de KLM uitgevoerd op Groningen Airport Eelde. Het gebrek aan capaciteit op andere luchthavens levert daarmee steeds vaker groeikansen voor Groningen Airport Eelde op, hoewel in 2019 voornamelijk nog incidenteel.

Over de eerste drie kwartalen kwam het aantal vliegbewegingen 3% lager uit dan verwacht, maar vanwege een toename van het aantal lesvluchten vond gedurende het vierde kwartaal een inhaalslag plaats. De kleine luchtvaart is erg weersafhankelijk, en uiteindelijk kwam het totaal aantal vliegbewegingen 1% hoger uit dan de prognose. Als gevolg van het samenvoegen van de Martinair Flight Academy (vanaf Lelystad Airport) met de Koninklijke Luchtvaart School op Groningen Airport Eelde, blijft het aantal lesvluchten naar verwachting ook in 2020 verder toenemen. Van 2018 op 2019 is het aantal lesbewegingen met 14% toegenomen tot 46% van het totaal aantal bewegingen. De positie van Groningen Airport Eelde als de nationale lesluchthaven voor verkeersvliegers wordt daardoor nog verder versterkt en de werkgelegenheid voor instructeurs, monteurs en andere bijbehorende functies neemt daardoor de komende tijd toe. De luchtvaartschool investeert bovendien in het verbouwen van enkele hangars om de groei te kunnen faciliteren.

Financieel

Onderstaand treft u het voorlopige financiële resultaat over 2019 aan, ten opzichte van de begroting.

Winst- en Verliesrekening (€)	Begroot 2019	Realisatie 2019
Bedrijfsopbrengsten		
Havengelden	3.383.000	3.333.878
Opbrengst Gebouwen & Terreinen	588.000	576.707
Brandstofverkopen	205.000	257.614
Overige Bedrijfsopbrengsten	702.000	686.167
TOTAAL OPBRENGSTEN	4.878.000	4.854.366
Bedrijfslasten		
Personeelskosten	3.097.000	3.092.389
Afschrijvingskosten	517.000	534.060
Overige bedrijfskosten	1.499.000	1.483.720
TOTAAL BEDRIJFSLASTEN	5.113.000	5.110.169
BEDRIJFSRESULTAAT	-235.000	-255.803
Rente	0	252
RESULTAAT VOOR BELASTING	-235.000	-255.551

De opbrengsten over 2019 bleven in totaal 0,5% achter bij het begrote niveau. Waar de meeste opbrengsten als gevolg van het lagere aantal passagiers achter bleven bij de begroting, zorgden de eenmalige charters voor extra opbrengsten en een toename van de opbrengst van de concessie voor brandstofverkopen.

Door het lagere aantal lijnvluchten dan verwacht, en het ontbreken van de begrote wintercharters naar Lanzarote en Tenerife, kon op operationele inzet worden bespaard en de personeelskosten lagen gedurende de eerste drie kwartalen enkele procenten lager dan begroot. De eenmalige kosten als gevolg van de directiewissel, zorgen echter voor hogere personeelskosten in het vierde kwartaal. Omdat ook de overige kostensoorten zich rondom het begrote niveau bewogen, lagen de totale bedrijfslasten uiteindelijk in lijn met de begroting. Het resultaat kwam daarmee bijna € 21.000 lager uit dan verwacht.

De investeringsbegroting voor 2019 bevatte goedgekeurde investeringen voor een totale omvang van € 700.000. De grootste post betrof de aanschaf van verplichte security-scanners voor een bedrag van € 400.000 als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving. Daarvoor was een subsidie van € 300.000 vanuit het Ministerie beschikbaar en uiteindelijk is € 96.000 meer uitgegeven omdat is geïnvesteerd in toekomstbestendige apparatuur die minder operationele kosten met zich meebrengt omdat minder steekproeven nodig zijn. Daarmee was dit tevens de belangrijkste overschrijding op de investeringen. De meeste investeringen zijn binnen het begrote bedrag gebleven, voornamelijk doordat technische projecten door zijn geschoven naar 2020 als gevolg van gebrek aan technisch geschoolde medewerkers bij leveranciers. Het herinrichten van het lange termijn parkeerterrein P3, de installatie van een nieuw toegangsbeheer-systeem en het vervangen van de brandmeldinstallatie in de verkeerstoren, zijn reeds lopende verplichtingen die om die reden naar 2020 verschuiven. Uiteindelijk is in 2019 bijna € 180.000 minder geïnvesteerd dan verwacht. Het overgrote deel hiervan heeft betrekking op het doorschuiven van technische projecten en het stil liggen van de aanvraag voor het luchthavenbesluit in afwachting van voornamelijk de Luchtvaarnota 2020-2050.

Overige ontwikkelingen

De belangrijkste ontwikkelingen over 2019 verschillen niet van de inzichten uit het derde kwartaal. De gehele sector kijkt reikhalzend uit naar de Luchtvaartnota 2020-2050, die reeds enkele malen vertraagd is. Deze vertraging komt voornamelijk voort uit de stikstofcrisis. De mogelijke groei van Amsterdam Schiphol Airport en Lelystad Airport hangen bovendien nauw samen met dit onderwerp. Dit is tevens de belangrijkste reden, net als het nog steeds ontbreken van de geluidsberekeningen, voor het opschorten van de aanvraag van een nieuw luchthavenbesluit.

De markt voor vakantieverkeer begint zich te stabiliseren na het faillissement van Thomas Cook, hoewel luchtvaartmaatschappijen huiverig zijn nieuwe routes te openen. Zij blijven bestaande routes en schaarse slots op andere luchthavens volvliegen zolang er geen duidelijkheid is over het groeiperspectief van de luchtvaart op nationaal niveau. De beschikbaarheid van toestellen, de Boeing 737-max toestellen staan nog steeds aan de grond, versterkt dit effect nog steeds. Overigens zijn het uitbreiden van de serie naar de Kanaaleilanden en de nieuwe bestemming Bodrum in 2020, goed ontvangen op de regionale vakantiebeurs en zijn de aanbieders tevreden over het aantal boekingen.

Het zonnepark van 63.000 panelen dat Groenleven heeft gerealiseerd op het binnenterrein van de luchthaven levert sinds eind 2019 capaciteit aan het net en ook de met zonnepanelen overdekte passagierscorridor van Groningen Airport Eelde is gereed. Bij de realisatie van het zonnepark zijn meerdere lokale leveranciers betrokken. Door middel van de passagierscorridor voorziet de luchthaven voortaan in haar eigen behoefte aan elektrische energie. De luchthaven heeft ook de eerste openbare elektrische laadpaal voor vliegtuigen gerealiseerd. De Minister heeft op 10 februari 2020 het geheel feestelijk geopend.

Tot slot heeft in januari 2020 een directiewissel plaatsgevonden. De heer Marco van de Kreeke heeft afscheid genomen van de luchthaven en is met ingang van 10 januari 2020 vervangen door de heer Bart Schmeink. De nieuwe directeur zal op interim-basis de komende maanden onder andere de verschillende toekomstscenario's voor de luchthaven uitwerken in het licht van de nationale ontwikkelingen met betrekking tot luchtvaart.

Met vriendelijke groet,

Bart Schmeink
Groningen Airport Eelde